

Del tauró Todó a la PAHC

Seré honest. Els meus coneixements de macroeconomia i economia financera són més aviat justets. Però això no obsta que pugui dir quatre veritats sobre el paper de bancs i caixes mentre va durar la bombolla immobiliària. De fet, personatges com Adolf Todó ?fill d'un tractant de porcs de Castellbell i el Vilar que, en la seva última etapa com a director general de Caixa Manresa, va acabar escrivint i regalant contes al·legòrics de l'home fet a si mateix? va ser, amb la seva filosofia i mètodes empresarials importats d'ESADE, un dels motors amb més cubicatge del boom immobiliari que s'ha acabat com el rosari de l'aurora.

Anys després del seu periple per la ja pretèrita Caixa de Manresa, i sense perdre ni un bri del seu bronzejat, s'ha ben assentat a la cúpula de Catalunya Banc amb un contracte de salari substancios i blindat. Per postres, la majoria dels seus *esbirros* (alguns d'ells manresans) es mantenen en la cúpula directiva. Tots plegats continuen parant la mà cada mes mentre esperen el dia que, amb una mica de sort, vingui Banc Sabadell, compri CatalunyaCaixa i els mantingui els seus sous indecents. La quadratura del cercle: Todó haurà rodat el món... per tornar al Born, ja que és precisament de l'entitat vallesana que presideix Josep Oliu d'on va sortir el 1995 per aterrar a Caixa Manresa.

A l'altra banda de l'escenari de l'actualitat, aquesta setmana també ha estat notícia Enric Duran per incompareixença davant del tribunal que l'havia de jutjar. Duran és aquell heroi ciutadà que va aconseguir 492.000 euros en crèdits de 39 entitats financeres i els va entregar a causes socials. Aquest Robin Hood de la modernitat ha fet conferències arreu i s'ha cansat d'explicar la màniga ampla que, en el seu dia, va trobar en els interlocutors d'unes entitats financeres àvides per captar negoci al preu que fos i, el que és més greu, sense calcular el risc i les nefastes conseqüències futures.

Molt probablement, Duran devia coincidir amb algun cadell atiat per gurus com Todó. L'Àngel Cristo de la banca que va col·locar a les oficines lleons i leones famolenques que buscaven preses indefenses per encolomar-los tot tipus de productes financers. La màxima ?un servidor li havia sentit explicar a tots els comensals d'algun àpat organitzat per Caixa Manresa? es basava en la idea que si els empleats no eren capaços de captar els seus familiars per a l'entitat, no feia falta que es posessin rere de la finestreta. Els adjunts i directors de moltes oficines, la majoria de nova fornada, amb ambició i amb ganes de progressar, van agafar el relleu d'aquells delegats acomodats i poc operatius que Todó s'havia ventilat ?i cert és que no li faltaven motius per fer-ho? de la nit al dia. Renovar-se o morir!

Pocs anys més tard, bona part d'aquells reis de la selva estan amagats als despatxos de les oficines i no gosen ni sortir a esmorzar. El temor és el de ser abordats per clients que els entreguen les claus del pis que no poden pagar o, directament, no paguen la quota de l'hipoteca i s'arrisquen a ser desnonats. Fins fa quatre dies, aquests caps d'oficina també es dedicaven a vendre habitatges acumulats com a garantia d'impagament, procedents de subhastes o deixats a mig edificar per promotors i constructors endeutats fins les celles. Amb la canalització d'aquests actius tòxics cap al banc dolent de nova creació, s'han tret un bon pes de sobre.

Però la pressió dels taurons de la banca no remet. Si fa uns anys els exigien a fer hipoteques a preu fet, ara els insten a fer entrar capital fresc a les arques de l'entitat. Diner nou i líquid. Cal vendre assegurances i plans de pensió i inversió a cor què vols. Com si el ciutadà de peu tingués prou virolla per fer plans de futur més enllà de final de mes. Així que ni els treballadors de la banca no se salven de la trencadissa. Ahir mateix, en una fotografia de la portada de la secció d'economia d'"El Periódico", una empleada de Bankia ?amençada per l'ERO? mostrava un cartell que deia: "No som bankers, som treballadors". Ni més, ni menys.

Al capdavant, potser falta ben poc perquè algun treballador de banca acomiadat acabi acudint a la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca i el Capitalisme (PAHC) per demanar un cop de mà. Com tants altres, no podrà sortir-se'n de la trampa que, en el seu dia, va suposar comprar un habitatge a pagar en 35 o 40 anys pel simple fet que, en el minut zero de l'operació, la minuta hipotecària mensual era més barata que la d'un lloguer. Quan al cap de 5 o 6 anys les quotes han augmentat, s'ha perdut la feina, hi ha hagut algun daltabaix familiar o s'ha perdut la salut, no es pot seguir pagant aquell pis comprat a preu d'or i el préstec hipotecari del qual va avalar el pare, l'àvia o el germà adinerat. El drama està servit. Encara que s'abandoni l'habitatge, el preu de mercat d'aquest ha caigut, ni propietari ni banc el poden vendre i el deute contret amb el banc pesa com una llosa.

Són molt raonables els arguments d'Ada Colau, principal abanderada de la causa dels desnonats, quan explica que la vivenda és un dret fonamental i constitucional. Calen solucions urgents, però, sobretot, reflexions ben profundes sobre els nivells de fervor i bogeria assolits en la cúspide del boom immobiliari. Un gran engany que ha acabat esquitxant un sector ampli i creixent de la ciutadania. A part del rescat dels governs, els taurons de la banca van preveure aquest daltabaix? I el que és més important: hi veuen alguna solució? Em temo que no.